

De Tuinfluiter

Agenda

Tuinkeuring
Zaterdag 15 juni

Open-Tuindag
Zaterdag 29 juni

G.de Vries
IJzerwaren-Gereedschappen
Tuinartikelen-Sleutelservice
Voor leden 15% korting
Rijksstraatweg 96-98 - 2022 DD Haarlem
Tel. 023 538 05 44

OpenTuindag

Vanzelfsprekend is er ook dit jaar weer een Opentuin dag. Wat het thema is en welke activiteiten er worden georganiseerd is nog niet bekend. Maar dat het weer gezellig wordt staat vast!

Het bestuur zal het een en ander bekend maken via de Nieuwsbrief.

Terwijl de meeste tuinders van ZWN een zwengel aan de pomp geven of, nog makkelijker, de motorpomp starten, doet Peter Lamars het nog op een ouderwetse manier. Met de puttemmer over het hek de Singel in en na een keertje of vijf is de kruiwagen gevuld met 100 liter water. Die hoeveelheid gaat niet over de plantjes, want te koud, maar wordt eerst in een vat gegoten om op te warmen. De foto is niet van al te beste kwaliteit, anders had men de gespieerde bovenarmen kunnen waarnemen. Die moet je nl. wel hebben! DS

Tuinieren aan de dijk

Toen ik mijn tuin kreeg zag ik, naast het handige, het mooie van de dijk. Al snel vormde zich een grote takkenwal, die dienst doet voor allerlei beestjes, door al het tuinafval.

In de loop der tijd ontstonden er allerlei ideeën. Deze werden soms gedwarsboomd door moeder natuur.

Bijvoorbeeld het plan om tussen twee bomen een hangmat te hangen werd tenietgedaan toen I van de bomen tijdens de storm van januari 2018 ter aarde ging, net tussen mijn huisje en kas. Dat was dan wel weer goed gemikt. Sinds een paar jaar laat ik de takkenwal begroeien met Oost-Indische kers wat een prachtig gezicht is. Afgelopen jaar heb ik twee pompoenen tegen de takkenwal gezet. De scheuten groeiden mooi omhoog en de pompoenen groeiden in de takkenwal, waar ze uiteindelijk droog lagen uitgestald tussen de Oost-Indische kers.

Dit jaar is het plan om een standaard voor de hangmat op de dijk neer te zetten en in de hangmat het boek "Moord op de moestuin" te lezen.

Voor nu is het gissen naar wat er is gebeurd en wat het moordwapen is en ligt het boek al sinds half maart ongeopend.

Ik geef de pen door aan Anja Roosink-Schutte, Singel 11

Paulina Hartman Berkenlaan 11

**VAN DER SCHAAF
EN KOIJMANS**
makelaars ■ taxateurs

**Bloemendaalseweg 47
2061 CB Bloemendaal
023 525 1 525**

info@skmakelaars.nl - skmakelaars.nl

De brandnetel

Zaterdag 11 mei. In de kantine pruttelt de koffie al die René al jaren met liefde in de ochtend zet. De eieren & appeltaart worden uit de koelkast gehaald. Het zonnetje schijnt en deze zaterdag zullen we met liefde uitmijters maken. Verder hebben we eetbare bloemen in de salade en brandnetelthee.

Brandnetel een superfood die bomvol mineralen, vitaminen en chlorofyl en eiwitten zit. Sinds kort doe ik een jaarcursus bij mevrouw Onkruid in Ilpendam. Hier wat ik geleerd heb over de brandnetel:

De oude Grieken en Romeinen gebruikten de plant om verkoudheden buiten de deur te houden. Brandnetel is bloed- en lymfezuiverend, ontgiftend, ontzurend en haalt zware metalen uit je lichaam (ook uit de grond trouwens, dus zorg dat je de plant op een schone plek plukt).

Geneeskracht

Constitutie: reinigend, opbouwend en weerstandverhogend. **Bloed:** bloedreinigend en verrijkend. **Huid:** reinigend, uittrekkend en helend. **Spijvertering:** bevordert aanmaak van alle spijsverteringszappen. **Urinewegen:** stimulerend en reinigend, bij vervuiling

Gebruik

Oogst dus de jongen toppen voor thee, tinctuur en zalf. Tinctuur van brandnetel werkt erg sterk en kan bij ontstekingen te heftig zijn. Ook bij overgevoeligheid van histamine niet gebruiken. Brandnetelzalf is een goede trekzalf en help op bij jeukende huid, muggenbulten en brandwonden. Van de jonge toppen kun je een haarlotion (trekken in appelazijn) maken om de haargroei te bevorderen en het haar sterk te maken.

Keuken

Op de tuin hebben we misschien allemaal wel wat brandnetels staan. Pluk ze (met handschoenen aan) en hang ze ergens op een droge plek te drogen. Als de bos brandnetels droog is kan je het (evt. ook nog door het gebruik van een koffiemolen) vermalen tot kleine stukjes. Zo heb je dan het hele jaar brandnetel uit je eigen tuin. Je kan van jong brandnetelblad een lekkere pesto maken of het fijngesneden blad toevoegen aan een smoothie. Het kneuzen van de plant maakt de brandharen onwerkbaar. Je kunt de bladeren ook vergieten met kokend water en het dus als thee gebruiken. Brandnetelsoep is lekker, hartige taart, stampot, risotto, pannenkoek roerbak of in de pastasaus zijn nog wat andere ideeën.

Jolanda (B13)

De Zonnebloem had weer een prima dag bij ZWN!

Een prijswinnaar van de puzzeltocht maakt een vreugdesprong. Uiterst rechts staat oud-tuinder Piet Honkoop, nu al jaren vrijwilliger bij de Zonnebloem. Foto Sjoeke

Op alle tafels op het terras van de kantine stonden weer fleurige bloemetjes, weliswaar dit jaar geen zonnebloemen, maar het was evengoed een gezellige binnenkomst voor de gasten.

Om 11.00 uur genoot men van koffie en appeltaart met slagroom; daarna volgde de puzzeltocht.

Op de Berkenlaan en Maluslaan had Marjel foto's opgehangen van burgemeesters en kunstschilders en konden ze op hun blaadje invullen welke de goede was, Pablo Picasso, Vincent van Gogh en Mauve waren de goede antwoorden.

We hopen dat Marjel zijn creativiteit op fotogebied ons weer zal laten verrassen!

Ook de zintuigentuin van Stichting Zaai-goed werd goed bezocht en velen keken hun ogen uit wat er allemaal groeide en bloeide.

De lunch was ook weer prima verzorgd door Bart en Patricia en het ijsje smaakten de gasten ook.

Er waren 8 winnaars van de puzzeltocht dus had Marjel een foto waarop nog twee

kunstenaars stonden en niemand wist daarop het antwoord.

In het gezelschap was een dame die op zoek was naar het naambordje van de heer Holtkamp.

Flip stond toevallig in de buurt en vertelde dat hij hem heeft gekend en zelfs nog een prachtige tuinencyclopedie van hem in zijn bezit heeft. Het naambordje "Holtkamp" hing vroeger op wat nu de loods is.

Aan het einde van de middag kregen onze gasten nog een frisse of advokaatje. Bart en Patricia werden hartelijk bedankt door de voorzitter van de Zonnebloem. Ook Marielle en Martina hebben prima werk verricht achter de bar en in de bediening op het terras.

Het was een zeer geslaagde dag en men wil erg graag volgend jaar weer terugkomen! Dus alle ZWNers: maak Uw border zo mooi mogelijk zodat er weer genoten kan worden van al het moois op ons ZWN complex!!!

Sjoeke

De leeftijden varieerden van een beetje oud tot (stok)oud.

Op de lanen werd op veel plekken de algemene ontwikkeling getest. Carel Appel is hier een buitenbeentje, ook gezien zijn voornaam.

Ondertussen in de Kennisgroep Natuurvriendelijk Tuinieren

De kennisgroep is met veel enthousiasme bezig om handige kluskaarten te ontwikkelen voor het Algemeen Werk (AW) in de natuurtuin. Telkens kijken we welke taken er per maand moeten worden uitgevoerd op de Natuurtuin, zoals zaaien, snoeien, gras maaien etc. Sinds kort neemt Marianne Verschoor ook actief deel aan de kennisgroep, zij helpt ook mee om de kluskaarten met instructies af te maken.

Bij het begin van het nieuwe AW seizoen

gingen de kluskaarten in première. Het blijkt dat het AW in de natuurtuin hierdoor beter verloopt. Ook voor de Heemtuin willen we op deze manier kluskaarten gaan ontwikkelen als onderdeel van een groter plan voor het natuurvriendelijk beheer van ZWN.

Omdat we graag doorgaan met verbeteringen, pakken we de suggestie op om tuinders te zoeken die tijdens hun eigen AW-beurt op de natuurtuin de werkzaamheden willen coördineren in overleg met de "werkmeester" Algemeen Werk, het lid van de tuincommissie dat leiding geeft aan het Algemeen Werk op het hele complex.

Wie zou dit willen doen? Als 'meewerkend voorman/-vrouw' neem je bij jouw werkbeurt de leiding van het AW op de Natuurtuin op je aan de hand van de kluskaarten voor die periode. Je werkt, afhankelijk van de opkomst bij het AW, samen met 1 of 2 tuinders. De werkmeester bepaalt daarbij of je daadwerkelijk op de natuurtuin aan de slag kan of dat er andere prioriteiten liggen.

De leden van de kennisgroep zijn, voor zover het AW het toelaat, zoveel mogelijk

zelf bij hun AW-beurt aan de slag op de Natuurtuin. Marjolijn Sondorp werkte onlangs in het kader van AW in haar eentje aan een verlenging van de stapelmuur, omdat de appelboom hinder had van de stapel gestorte stenen op de wortels. Het resultaat mag er zijn, zoals op de foto's duidelijk te zien is.

De kennisgroep hoort regelmatig van tuinders dat zij zich aangetrokken voelen tot natuurlijk tuinieren. Wij kunnen extra handjes voor incidentele klussen goed gebruiken! Stuur dus een mailtje met je contactgegevens (naam, e-mail, telefoonnummer) naar natuurvriendelijk@zwn--volkstuinten.nl. Alvast hartelijk dank voor je hulp!

Marjolijn Sondorp en Joke Groskamp

Veenmol in de tuin

In het vroege voorjaar zagen Dennis Kamst en Martien van Woerkom in de tuin van Dennis (H4) deze fraaie tuinbewoner. Martien stuurde een foto van dit bijzondere dier naar de redactie.

Veenmollen kunnen vrij groot worden, ongeveer 5 cm. Ze komen voor in vochtige weilanden, veengrond en percelen en tuinen die grenzen aan sloten. Overigens: veenmollen zijn eveneens goede zwimmers! Ze voeden zich met larven zoals aardrupsen en emelten, regenwormen en andere bodeminsecten. Dit menu wordt verder aangevuld met plantaardig materiaal, wat in de moestuin natuurlijk niet echt op prijs wordt gesteld.

Net als sprinkhanen en krekels zingt het mannetje om vrouwtjes te lokken. Dit zingen bestaat uit een luid, laag en monotoon trillen, dat minutenlang kan duren. Veenmollen zingen op warme voorjaarsavonden vanuit de ingang van een holletje in de grond, vanaf de schemering tot diep in de nacht.

Het vrouwtje van de veenmol legt eitjes in een ondergronds holletje ter grootte van een kippenei. Jonge veenmollen blijven

twee tot drie weken in het nest en worden verzorgd door hun moeder. Zij schraapt de nestwanden af en zorgt zo dat er steeds verse humus en plantenwortels beschikbaar zijn als voedsel. Het duurt in Nederland minstens 500 dagen tot de veenmollen volwassen zijn. Volwassen veenmollen worden tussen de 70 en 600 dagen oud. Je kunt veenmollen dus gedurende het hele jaar tegenkomen. In het voorjaar zijn ze echter het makkelijkst te vinden, omdat dan de mannetjes zingen.

In het westen van Nederland, met name in Zuid-Holland en Zeeland, is de veenmol vrij algemeen. Elders is het een zeldzame soort, die op veel plaatsen verdwenen is en daarom op de Rode Lijst staat in de categorie 'kwetsbaar'. De voornaamste bedreiging voor de veenmol is verdroging van zijn leefgebieden. Ook is de soort gevoelig voor het gebruik van insecticiden, maar voor dat laatste hoeven ze bij ZWN niet te vrezen, toch?

JG

Er was **Plantjesdag!** Het Henstraplein was weer volgezet met kraampjes: leuke koopjes te over! Ook de winkel had een groot assortiment bloeiende planten, groenteplantjes en zaden. De dames van Zaaigoed van de Berkenlaan zorgden voor de muzikale omleiding. Heel geslaagd! DS

Eetbare (wilde) vaste planten - 2

We hebben waarschijnlijk allemaal in onze tuin naast het eenjarige moestuingedeelte ook wel een stukje grond waar de vaste planten en sierplanten zich thuis voelen. In een eerdere editie van de Tuinfluiter noemde ik al een aantal voorbeelden van eetbare (wilde) vaste planten. Hieronder volgen er nog een paar exemplaren die de moeite waard zijn:

BERGTHEE (*Gaultheria procumbens*) is een plant die van zure, humusrijke en vocht vasthoudende grond houdt. Hij combineert daarom in de tuin goed met bosbessen en bramen. Het is een mooie winterharde bodembedekker uit de Heidefamilie. De rode bessen zijn eetbaar, vooral voor vogels en kleine dieren, en van het blad wordt in inheemse landen thee gezet. Daar ontleent de plant dus zijn naam aan. Van de Bergthee wordt ook een essentiële olie gewonnen, de zgn. Wintergroenolie, die o.a. wordt gebruikt in snoepgoed, tandpasta en parfum. De hier gekweekte soorten zijn echter niet altijd voor consumptie geschikt. In de winter zorgt de Bergthee in de tuin en (in potten) in de huiskamer voor kleur.

Het **AFRIKAANTJE** (*Tagetes patula* e.a.) is een echte moestuinplant in diverse

kleuren, variërend van gele tot rode en meerkleurige soorten. Ze zijn niet alleen bekend als beschermer tegen aaltjes in de grond maar houden ook schadelijke insecten weg uit de moestuin. De plant komt oorspronkelijk uit Zuid-Amerika, vooral uit Mexico, en dus niet zoals je misschien zou denken uit Afrika. De bloemblaadjes van de biologisch gekweekte planten zijn eetbaar en vooral de roodgekleurde soort heeft een frisse smaak die aan citrusvruchten doet denken. In salades maar ook als decoratie op desserts zijn de bloemen zeer geschikt.

GELE KORNOELJE (*Cornus mas*) is een struik of boom die wel 6 m hoog kan worden. Deze lijkt wel wat op de Toverhazelaar (*Hamamelis*) die echter geen eetbare vruchten geeft. De Gele Kornoele bloeit aan het eind van de winter met kleine gele bloemen die dan ook al vroeg in het jaar bijen aantrekken. De donkerrode vruchten zijn enigszins zuur en kunnen worden verwerkt in jam en gelei. Let wel op: de bessen van de Rode Kornoele (*Cornus sanguinea*) zijn niet eetbaar!

AMERIKAANSE GRONDNOOT of **APIOS** (*Apios americana*) is een knolvormende klimplant, die familie is van de Lathyrus. Het is echter wel een woekeraar, dus het is verstandig om hem in een pot

in de grond te zetten. Het is een gemakkelijke plant die veel bijen aantrekt en geschikt is om tegen een zonnige muur te laten groeien. De bloemen zijn oudroze tot purperbruin van kleur. In de winter sterft de plant af. De knollen hebben de vorm van een rozenkrans en kunnen geoogst worden vanaf het derde jaar en kunnen dan bereid worden als aardappelen. Niet geoogste knollen lopen in het voorjaar opnieuw uit.

MONARDA of **BERGAMOTPLANT** (*Monarda* spp.) is een kruidachtige vaste plant, die opgekweekt kan worden uit zaad, maar ook door middel van scheuren kan de plant vermeerderd worden. Het blad, de stengel en de bloem zijn eetbaar. Deze zijn te gebruiken voor kruidenthee of limonade. Ook bij ijs of in combinatie met chocola zijn de bloemetjes smakelijk. Of vries een bloemetje in een ijsklontje in om uw zomerdrankje mee te versieren! De bladeren hebben een heerlijk citrus- of bergamotaroma maar hebben qua smaak ook wel iets van munt. De bloemen bevatten veel nectar en zijn daarom ook bij bijen en vlinders geliefd.

Tot zover deze aflevering, wordt vervolgd!
JG

Los Zand...

"Naar aanleiding van een verzoek van een van de tuinders hebben we hierover een gesprek gehad binnen het bestuur. Deze regel past niet meer zo bij deze tijd. Immers, veel apparaten werken op accu's, volgens het reglement mag dit. Daarnaast heeft een belangrijk deel van de nieuwe tuinders op werkdagen een betalende baan". (nieuwsbrief 23 mei)

Na rijp beraad heeft het bestuur besloten de beperkingen omtrent het gebruik van gemotoriseerde tuinmachines deze zomer op te heffen. Alleen de zondagsrust blijft heilig en mag men in stilte bijkomen van de werkweek. Op de overige dagen kan men van 's morgens vroeg tot 's avonds laat de motoren starten. Het zijn veelal de motormaaiers, maar tegenwoordig hebben we ook stroom nodig voor allerlei elektrische tuingereedschappen en die wordt geleverd door aggregaten. Komt er weer een droge zomer dan zullen we die nuttige machines nog vaak gaan horen. In dit verband is het misschien een idee om eens uit te zoeken of het haalbaar is om elke tuin van een stopcontact te voorzien.

Ons ooivaarsnest aan de Noorderlaan valt niet in de smaak, de ooievaars vinden elders kennelijk een betere stek. Toch moet het een keertje gebeuren. Op het nest bij de ruïne van Brederode komt al jaren een paartje een stel jongen grootbrengen. Je zou toch denken dat die langzamerhand ook eens toe zijn aan het ouderschap. En aan de voedselvoorziening zal het ook niet liggen; de sloten zitten vol kikkergebroed. We blijven dus optimistisch, we gaan het vast nog een keertje meemaken!

Heeft u het bij ZWN helemaal naar 't zin en bent u van plan om nog jaren te blijven tuinieren? Misschien dat u dan als ervaren tuinder wat uurtjes overhoudt en die aan een bestuursfunctie wil besteden. Wellicht penningmeester of redacteur? U weet: er is altijd behoefte aan enthousiaste clubleden.

In mei leggen alle vogeltjes een ei, maar de koekoek, deze eend en de griet kennen deze afspraak niet. Pim gooit wat snoei-afval op onze takkenwal totdat hij een dreigend gesis hoort: Wat zal dat zijn? Blijkt er aan de andere kant een wilde eend een nest gemaakt te hebben bovenop de takkenwal op ca 1,5 meter hoogte! "Rustig maar Katrien (Duck!), ik laat je nu wel met rust"
We zijn heel benieuwd hoe ooit de kuikentjes naar het water gaan. Wordt hopelijk vervolgd.....
Groeten van Ramona en Pim van Leeuwen (H17)

Bij ZWN is het goed broeden

Er moest iets bijzonders te zien zijn in de border van Dennis aan de Hazelaarlaan. En dat bleek te kloppen: een nest van enorme afmetingen gevuld met kanjers van eieren. Het zou van een knobbelzwaan kunnen zijn. Maar ook wel van een struisvogel of een kleine dinosaurus! Een ei was nog heel maar bleek leeg te zijn dus duidelijkheid was niet te verkrijgen. Dennis hulde zich in stilzwijgen maar gaf later toe het nest zelf gemaakt te hebben. Maar wie heeft die eieren nou gelegd? DS

GARANT
zaden

U zaait het beste,
U oogst het beste

KIJK ONLINE: WWW.GARANTZADEN.NL
Hege Bouwen 2a 8566JC Nijemirdum Telefoon: 0514 - 57 15 15 info@garantzaden.nl

Terugkijken bij jubileum 15 jaar Natuurvriendelijk Tuinieren

Vorig jaar zomer was het zover: de Haarlemse wethouder Merijn Snoek reikte een Europees Diploma Ecologisch Tuinieren aan het ZWN-bestuur uit. Voor sommigen kwam dit als een verrassing, maar voor anderen binnen de vereniging was dit de kroon op jarenlang werk. De Tuinfluiter redactie zocht Eef van Huijssteeden op en vroeg hem het volgende:

Wie ben je en wat betekent dit Europees diploma voor jou?

Van 2003 tot 2018 heb ik een tuin gehad aan de Maluslaan 6. Vanaf 2005 was ik actief in de toentertijd opgerichte werkgroep Natuurlijk Tuinieren. Het Europees Diploma Ecologisch Tuinieren vind ik een mooie erkenning van het vele werk dat door een groot aantal ZWN-tuinders is verricht om het volkstuintenpark meer natuurvriendelijk te maken.

De enthousiaste trekker toen was Liesbeth Ballintijn. Zij is later met haar man Rob naar Frankrijk verhuisd (naar een huis met een hele grote moes- en natuurtuin). Later heeft de werkgroep ook voorgesteld om de dijk achter de loods opnieuw in te richten. Van een donkere dichtbegroeide strook met bomen werd het toen een heemtuin.

Hoe lang is de werkgroep bezig geweest met de aanleg van de natuurtuin en de heemtuin? En kreeg de werkgroep hulp?

De werkgroep bestond toen uit ongeveer 10 enthousiaste tuinders, die naast het Algemene Werk regelmatig bijeenkwamen om aan de natuurtuin te werken. Er is een gezamenlijk ontwerp gemaakt met een Plan van Aanpak. In één seizoen is de hoofdinrichting met paden, vijver en kruidenspiraal tot stand gekomen. In de jaren daarna is de inrichting verder verfijnd en soms weer aangepast.

De werkgroep deed steeds een oproep aan tuinders om te mee te doen met de aanleg, op aparte werkdagen. Wisselende aantallen tuinders sloten zich aan om een handje te helpen.

In 2011 hebben we, mede door een bijdrage van de gemeente Haarlem, meegedaan aan het Keurmerk Natuurlijk Tuinieren van het AVVN. Daardoor hebben we ook ondersteuning ontvangen van advi-

seurs, hoe het tuinpark natuurvriendelijker in te richten.

Er zijn in die periode veel workshops en lezingen gegeven, bijvoorbeeld floating islands maken. Een floating island biedt extra nestgelegenheid voor vogels en meer groen op het water. Aan het eind van het Aad Sengerspad, ligt in de Singel links nog een exemplaar.

Is het nu ook allemaal veel natuurlijker geworden op het park? Waaraan merk je dat?

Sinds ik in 2003 lid werd van ZWN heb ik het volkstuintenpark echt zien veranderen. Toen was de meerderheid van de tuinders vooral gericht op moestuinieren (nutstuinen Red.) met 's winters een "zwarte tuin" (met kale omgespitte grond). Geleidelijk aan zijn steeds meer tuinders in meerdere of mindere mate natuurvriendelijk gaan tuinieren. Ik zie nu op de eigen tuinen insectenhôtels, stapelmurtjes en er groeien nu veel meer inheemse planten zoals Ijzerhard, Teunisbloem en het roze Katentaart.

Terugkerende discussie is er wel over bomen en struiken. Die kunnen soms hinder geven (schaduw, bladval), maar bomen en struiken zijn wat mij betreft ook heel waardevol, zowel landschappelijk als voor natuurwaarden. (Red. De opkomst van het voedselbos als nieuwe vorm van landbouw illustreert dit mooi.)

Als je terugkijkt, had je destijds misschien dingen op een andere manier aangepakt?

Veel is er wat mij betreft goed gegaan: er zijn nu veel waardevolle elementen (zoals stapelmurtjes, vijver, ooievaarsnest op paal, ijsvogelwanden) en veel tuinders houden rekening met de natuur bij het tuinieren.

Ik merk wel dat het een permanente inspanning vergt om het enthousiasme erin te houden. De eerste jaren was dat geen probleem, later ontstond er in de groep toch een zekere moeheid. Op dat moment wordt het lastiger om naar buiten gericht te blijven en andere tuinders te blijven betrekken, inclusief het bestuur.

De werkgroep Natuurvriendelijk Tuinieren maakte in 2018 een doorstart als Kennisgroep Natuurvriendelijk Tuinieren. Wat kan je aan de Kennisgroep Natuurvriendelijk Tuinieren meegeven voor de toekomst? Wat is er nodig om dit allemaal zo mooi te houden en/of te verbeteren?

Volgens mij is er veel draagvlak voor een natuurvriendelijk ZWN. Veel tuinders hebben er interesse in, alleen weet niet iedereen wat je concreet kan doen. Blijf vooral vertellen aan alle tuinders waarom natuurvriendelijk tuinieren waardevol en nuttig is, laat dat ook zien en organiseer regelmatig activiteiten om dat concreet te maken (lezingen, workshops, excursies naar andere tuinenparken).

Dank je wel Eef!

Tomaten: dieven of niet?

Onderstaand artikel is, met toestemming, overgenomen uit De Vondelier, het verenigingsblad van Wie Zaait Zal Oogsten (WZZO)

In principe zijn er qua groei twee soorten van tomaten: met een bepaalde groeiwijze, de zogenoemde zelftoppers (struiktomaten), die op een bepaalde hoogte vanzelf stoppen met groeien. Deze hoeven niet gedieft te worden en zijn geschikt voor de teelt in potten op het balkon of in een klein tuintje. De tweede soort zijn tomaten met een onbepaalde groeiwijze (kordons), deze groeien gewoon door als ze niet door de tuinder gestopt worden. Ze maken vele zijschuiten in de bladoksels van de tomatenplant en als ze niet gedieft worden (de zijschuiten worden niet uitgebroken), dan woekeren ze en kruipen over de grond, ze kunnen wel 2-3 m lang worden, of hoe lang het warme seizoen duurt.

Dieven van tomaten betekent het verwijderen van alle uitgelopen okselknoppen. Dat zijn knoppen in de ruimte (oksel) tussen de stengel en het blad, deze dieven ontwikkelen zich tot een nieuwe stengel met bladeren, bloemen, en later vruchten.

De bedoeling van het dieven is de grootte van de vruchten te vergroten, de tomaten vroeger rijp te krijgen en ook de oogst te vergemakkelijken. Zeker in een kas is het handig om mooie lange verticale planten

te hebben. Tomaten in de kas hebben niet genoeg plaats en moeten gedieft worden, dus de okselscheuten worden uitgebroken, zodat men meerdere planten in de kas kan kweken. Ook om een stevige stengel te krijgen, die makkelijker aan te binden of aan te draaien is en enkele mooie en grotere trossen te verkrijgen. Maar als men de tomatenplanten buiten in de tuin laat groeien, verschillen de meningen over het dieven.

Voor buiten groeiende tomatenplanten is er een mening over tuinieren "zonder interventie", namelijk de plant te laten groeien, zoals het in de natuur gebeurt en in het wild voorkomt (of voorkwam).

Tomatenplanten, die gedieft worden zijn kwetsbaar en aanvalliger voor de Phytophthora, de schimmel die ook de aardappelziekte veroorzaakt. Men veronderstelt dat een tomatenplant met minder groene delen zo ook minder energie heeft, en dus minder kans heeft om de schimmelziekte te overleven. Ook laat elke uitgebroken dief een wond achter, een plekje waar infecties kunnen ontstaan.

Het idee achter het snoeien algemeen is de groei te vertragen, in een bepaalde richting en of dode en beschadigde plantendelen te verwijderen. Maar alles wat gesnoeid wordt, heeft een kortere leeftijd, bijvoorbeeld een gesnoeide kleine spil appelboom leeft ongeveer 30 jaar, hoewel

een grote ongesnoeide wel 100 jaar kan worden. Er wordt ook uit esthetische overwegingen gesnoeid, omdat we de planten uit hun natuurlijke omgeving hebben weggehaald en willen we dat ze niet te lang, te dun worden, dat ze meer bloeien en veel vruchten dragen.

Tomaten, die hun gang vrij kunnen gaan hebben wel ondersteuning nodig - tralies, ladders, of anders kruipen ze over de grond.

Ik heb het uitgeprobeerd. In het kasje heb ik tomaten gedieft, natuurlijk, maar in het eerste jaar ook de planten, die ongepland buiten stonden, omdat er geen plaats in de kas was. Ze groeiden en bloeiden wel en hadden ook wat tomaatjes. In de daaropvolgende twee jaar heb ik alle tomaten buiten geplaatst, omdat de tomaten die buiten groeiden smakelijker waren. EN ik hoopte op een goede zonnige zomer. Ik heb de planten verder van elkaar geplant en heb die niet gedieft. Ik kreeg grote bossige tomatenplanten, die zich zeker in de hitte van de zomer van vorig jaar heel lekker voelden en ze groeiden alle kanten op. Ze hadden veel bloemen en veel fruit, dat helaas niet allemaal kon rijpen, omdat medio september de Phytophthora toesloeg, zoals elk jaar. Maar ik had veel vreugde aan de gezonde mooie planten en ga het dit jaar weer proberen.

Livia De Deken, (tuin 55, WZZO)

De appelpers gaat straks weer draaien!

Lieve tuinders,

We hebben weer kunnen genieten van de bloesems aan de verschillende fruitbomen. De appelbloesem; de pruimenbloesem en bloesems van de bessen. Nu hopen dat ze zijn bevrucht en dat we straks weer een mooie oogst hebben.

Het persen van de appels bij Appel van Opa was verleden jaar een groot succes. Ik ben van plan dat weer in oktober te organiseren. Ik hoop dat er weer veel tuinders mee zullen doen. Informatie hierover zal verschijnen op de informatieborden en in de nieuwsbrief.

Met de gedachte aan een mooie opbrengst in het verschiet geef ik hieronder alvast een leuk recept:

Appelazijn

Zelf appelazijn maken is leuk en niet moeilijk. Neem een ruime glazen kom of wek pot. Kook die uit. Afhankelijk van de grootte van de pot neem je 2 (of meer) appels en je snijdt die in stukjes. De pitten

en takjes doe je weg. Je kan ook alleen de schillen van appels gebruiken van appels die je ergens anders voor hebt gebruikt. Duw het geheel stevig aan in de pot. Giet er lauw water overheen tot het onderwaterstaat en doe er 3 gram broodgist bij. En 2 eetlepels suiker.

Doe er een kaasdoek of theedoek of oud stuk geknipt sloop overheen en een elastiekje om het goed af te sluiten. Geen plastic en ook niet de deksel van de wek pot dicht doen.

Zet het weg op een warm donker plekje voor ongeveer een maand. Daarna moet het nog een paar maanden op een koele donkere plek staan. Zo tussen de 10 en 15 graden Celsius. Koelkast hoeft dus niet. Kelder zou ideaal zijn.

Door de gist wordt de suiker omgezet in alcohol. Dat zie je aan het naar boven komen van belletjes. Als er lucht bij komt zal later de alcohol verzuren tot azijn. Daarom doe je geen deksel erop maar wel afsluiten met een lap om fruitvliegjes te voorkomen.

Als er een wit laagje overheen komt is dat

goed. Dat hoort bij het proces. Komt er een zwart laagje overheen dan is er iets niet goed gegaan. Gooi het dan weg en probeer nog eens.

Mijn ervaring is dat het wel meer dan drie maanden duurt voordat je de zure azijnsmaak proeft. En het wordt geen heldere azijn.

Wil je graag heldere appel azijn, dan moet je toch uitgaan van appelsap die je laat gisten tot een cider. Dat doe je in een vat met waterslot en cider-gist (te koop bij een brouwmarkt). Als de meest onstuimige activiteit van de gist tot rust is gekomen, kan je het geheel blootstellen aan de lucht door de afsluiting van het vat eraf te halen en ook een doek erover te trekken. En weer maanden wachten, tot de zure azijnsmaak.

Naar eigen inzicht kan je een beetje variatie aanbrengen met kruiden. Bijvoorbeeld stukjes gember of Kurkuma wortel.

Ellen Bosschaart

Wat te doen in dit seizoen

Tijd voor een nieuw seizoen: de zomer breekt aan! Wat valt er de komende maanden zoal te doen in de tuin?

Het is alweer juni als deze Tuinfluiter verschijnt en de langste dag komt alweer in zicht. De dagen en nachten worden langzaam warmer, dus de grond warmt ook op. En dat is fijn, want dat betekent dat er nu van alles in de volle grond gezaaid en geplant kan worden. Niet alleen de tomaten, maar ook de courgettes, pompoenen, augurken en yacons staan bij mij te trappelen van ongeduld om naar buiten te mogen!

Juni is ook een geschikte maand om de buxus te snoeien, maar doe dat niet op een regenachtige dag. De kans is dan namelijk aanwezig dat de buxusschimmel toeslaat.

Rabarber kan tot 21 juni geoogst worden. Het blad van de rabarber bevat zuringzuur

en is niet geschikt voor consumptie (ook niet voor dieren). Je kunt het wel gebruiken om te mulchen of maak er een natuurlijk bestrijdingsmiddel van om broccoli, kool en spruitjes te beschermen tegen lastige beestjes. (kook 2-3 bladeren in een (oude) pan, laten afkoelen en zeven door een doek en doe een dopje van dit aftreksel in het water waarmee je de planten dan geregeld besproeit).

Ook kunnen in deze maand al veel kruiden geoogst worden. Houtachtige kruiden kun je vanaf half juni tot september prima stekken. Door vaak te knippen van rozemarijn en oregano bevordert je ook een goede hergroei. Vergeet ook niet om deze maand de druif te krenten.

In juli kan er steeds meer geoogst worden, zoals de zomerframbozen, maar ook de eerste vroege aardappelen kunnen uit de grond gehaald worden. De tomaten moeten nog regelmatig gedieft worden. En heb je lathyrus gezaaid, vergeet dan niet om regelmatig een boeketje te plukken en uitgebloeide bloemen te verwijderen om zo de bloei te verlengen. Struiken die in het voorjaar hebben gebloeid kunnen nu

gesnoeid worden. Natuurlijk denken we ook aan de vogels, zorg dus voor een vogelbadje met vers water om te drinken en te badderen.

Als augustus begint is de zomer al een behoorlijk eind gevorderd en dat is in de tuin ook te merken. Zomerse zon en regen zorgen ervoor dat alles uitbundig groeit, dus dat betekent ook dat het onkruid wieden niet kan worden overgeslagen. En er kan natuurlijk steeds meer geoogst worden, zoals courgettes, boontjes, sla, bietjes en mais. Als de kruis-, aal- en zwarte bessen geoogst zijn, is het ook tijd om de bessenstruiken te snoeien. Vrijgekomen bedden kunnen nu worden ingezaaid met een groenbemester. Dat voorkomt onkruid en geeft later voeding aan de grond.

Maar vergeet vooral niet om heel veel te genieten van je tuin, al dan niet met een drankje onder de parasol!
JG

**van Schagen
Santpoort**

zwarte grond
stenen

tegels
graszoden

mest
compost

tuinturf

Spekkenwegje 14,
2071 KC Santpoort

T 023 537 89 37
F 023 539 26 44

www.vanschagensantpoort.nl
info@vanschagensantpoort.nl

Met z'n vieren was het net bij te houden. John, Leks, Rob en Leo achter de pannen. Foto's Sjoeko

Van de bestuurstafel

Maandelijks vergadert het bestuur op de 2e maandag van de maand. De afgelopen drie maanden zijn weer veel onderwerpen gepasseerd. Ik noem er hier drie.

De zonnepanelen op het dak van de winkel gaan er echt komen. De opdracht is aan het bedrijf van Jeroen van der Molen gegeven, we verwachten dat de plaatsing deze zomer uitgevoerd gaat worden. De investering wordt gedaan vanuit de borggelden van de tuinders. Hierdoor brengen deze gelden rendement op. Dit rendement missen we als het geld alleen op een spaarrekening staat. Er worden 32 panelen geplaatst, dit gaat ongeveer € 13.000 kosten. Via de nieuwsbrief zullen we jullie informeren wanneer de plaatsing start, en achteraf zullen we jullie ook informeren wat de opbrengsten zijn.

We zijn bezig met de sloten. De sloten zijn van de gemeente Haarlem, zij hebben deze met het onderhoud erbij verhuurd aan ZWN. Hoogheemraadschap Rijnland controleert overal in de regio de kwaliteit van de sloten. Ook bij ons complex doen

zij dit. Zij controleren op 3 onderwerpen: planten in de sloot, breedte van de sloot en diepte van de sloot. De eisen voor ons tuincomplex liggen vast, per sloot kun je deze eisen vinden via de volgende link: http://rijnland.webgispublisher.nl/?map=Rijnland_viewer#

In januari kregen we een brief van Rijnland dat in onze sloten te veel planten stonden. Door snel ingrijpen hebben we een boete voorkomen. Dank aan iedereen die zo adequaat meegewerkt heeft om alles op orde te brengen.

We onderzoeken nu hoe we het onderhoud van de sloten structureel kunnen regelen. De duikers, breedte en diepte van de sloten en de beschoeiing worden hierin mee genomen.

Met name de oevers baren zorgen. Op sommige plekken zijn deze zo zwaar belegd, dat deze verzakken. Om deze reden raden we tuinders aan geen tegels te leggen op de laatste meter naar het water toe. Immers mede hierdoor zakt de aarde in de sloot weg.

Dat roept de vraag op naar de beschoeiing. Deze is op veel plaatsen verrot. Gaan we

deze vervangen of creëren we oevers zonder beschoeiing? We gaan hier met een deskundige van Rijnland of van de gemeente over spreken, zodat we besluiten kunnen nemen die ook op de lange termijn het gewenste effect hebben. De eerste contacten zijn gelegd.

Een derde onderwerp dat ik wil noemen is het maken van lawaai, het gebruik van de explosiemotoren. Het bestuur heeft besloten om vanaf 1 juni een proef te starten om het gebruik van explosiemotoren op alle tijdstippen van de week mogelijk te maken, maar niet op de zondag. Let wel: het is een proef. Dat betekent dat we het gesprek graag zien ontstaan en graag de argumenten die daarbij horen willen vernemen. We hebben nu een aantal mails hierover gehad, met name van tuinders die graag de oude situatie willen herstellen. Zijn er ook tuinders die de tijden willen uitbreiden? Verbaal hebben we hier een aantal tuinders over gehoord, via de mail nog niet. Naar aanleiding van de signalen zal het bestuur de proef evalueren. U hoort nog van ons.

Trees van Gastel, secretaris

Pannenkoekendag!!!

Het wordt al een traditie: tegen 13,00 uur rook je de heerlijke geur van de pannenkoeken die gebakken werden door en geweldig bakkersteam: John, Lex, Rob de Zwart, Leo en later nog een nieuwe tuinder van de Berkenlaan, ik meen dat hij Hans heet, die zich spontaan aanbood.

Er kwamen veel kinderen smullen en het was een kostelijk gezicht hoe ze genoten. Pannenkoeken met stroop, kaas, spek, appel, ananas: de bakkers hadden zich geweldig uitgesloofd om alles zo lekker mogelijk te laten smaken.

Zelfs een pannenkoek Hawai stond op het menu, nou waar vind je dat nog?

Alle lekkernijen van deze middag zijn gesponsord door de **Winkeliersvereniging Marsmanplein**.

Hiervoor onze hartelijke dank; wij van ZWN hebben er heerlijk van gesmuld! Nogmaals heel erg bedankt; CHAPEAU!!!
Sjoeke

Leucistische merel op ZWN natuurspeeltuin. Een wat? Een merel (zwart) met op sommige plekken geheel witte veertjes als gevolg van een pigment afwijking. Je ziet deze erfelijke aandoening ook regelmatig bij kauwtjes. Foto: Burghard Ilge

J.B. PEL & ZN. B.V.

Verhuur van: * marktkramen
* podia

Voorduinstraat 17 • 023-527.53.51
Haarlem • mobiel 06-22.66.81.36

COOLPIX B700, 4.3mm, f/3.3, 1/800s

Colofon

Vtv Zonder Werken Niets

Bezoekadres: Van der Aartweg 25
2026 ZM Haarlem-Noord
Postadres: Postbus 2521, 2002 RA Haarlem

Telefoon op complex: 023 - 5370003
Banknr: NL73 INGB 0000 013256
www.zwn-volkstuinen.nl

Redactie Tuinfluiter:

redactie@zwn-volkstuinen.nl
Dick Saher (M24)
Joke Groskamp (L24)

Bestuur:

Voorzitter: Jan Levers (M12)
Secretaris: Trees van Gastel (L32)
Penningmeester:
Bert Mooijekind (S12)
2de penningmeester/bestuurslid ICT:
Rob de Zwart (H8)

De bestuurskamer is elke zaterdagochtend geopend. Mocht daar op dat moment niemand aanwezig zijn, dan graag melden in de kantine.

Inleveren kopij tot uiterlijk:

15 september (herfstnummer)

Jaarlijks vanaf 2009 komt mijn broer, Piet, gedurende twee weken over uit Californië. Hij is evenals ik een fervent tuinder.

Tijdens elke komst proberen wij een groot project aan te pakken en te voltooien. Een van de projecten was samen met Bert (Mooijekind, red.) het aanleggen van ons gezamenlijk pad tussen S-12 en S-13.

Piet is een van de weinige mensen, die van wieden houdt. Heel handig.

Ben Timmermans

ENGELCHOR SCHILDERWERKEN

Wandafwerking – Glas – Houtrotreparaties (Repair Care)

U kunt ons bellen of mailen voor een vrijblijvende offerte: 06 – 536 763 57

Engelchor.schilders@gmail.com